

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, Ринок Ч. 12. П. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Пошто: П. К. О. Львів 504.000
Вашу Чесноту Листів
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з іншим) . . . 3.00 зл.
квартально . . . 15.00 „
піврічно . . . 30.00 „
річно . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИЙ 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-МИ „ДІЛА“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Наглий виїзд прем. Стоядіновича до Італії.

Несподіваний виїзд прем. Стоядіновича до Італії викликав велике враження між політичними колами. Тому, що прем'єр виїхав минулої середи з дружиною і шефом протоколу до Любляни — здогадувалися, що прем. Стоядінович поїхав до регента кня Павли до замку у Брдо у Славонії. Тимчасом прем. Стоядінович поїхав до Венеції, де зустрівся з мін. Чинном. Офіційні кола Югославії заперечують, що побут прем. Стоядіновича має наскрізь приватний характер.

Політичні кола здогадуються, що у Венеції обговорять важні господарські справи. Італія наладнає справу закупів

залізної руди і міді в Югославії, бо цих сировин не може дістати тепер в Австрії. Далі політичні кола сподіються, що наради мін. Чинно з прем. Стоядіновичем можуть довести до несподіваного звороту в міжнародній ситуації, якщо по-голоски про військовий союз між Італією та Югославією виявлялися правдивими.

Білгородський кореспондент щоденника „Фігаро“ вказує на велике значіння візиту прем. Стоядіновича у зв'язку з теперішнім міжнароднім положенням і здогадується, що ці наради доведуть до союзу між Римом і Білгородом.

ДЕ ПЕРЕБУТИ ВАКАЦІЇ?

НАЙКРАШЕ В ПАНСІОНІ

„Зелемін“ у Гребенові

НАЙКРАЩА КУХНЯ

І НАЙДЕШЕВШІ ЦНИ.

Дійсність і містифікація

НА ВОЛИНІ, ПОЛІССІ І ХОЛМЩИНІ.

I.

Цікавого здаючи собі справу з того, що відповідаємо за кожне своє слово, категорично твердимо, що не все те, що велика частина польської преси писала, пише і мабуть ще довго буде писати про надбужанські землі, незгідне з дійсністю.

Найбільша відповідальність за неправдиве навістання цієї дійсності Волині, Холмщини й Полісся падає на дописувачів з місць і на спеціальних висланців різних часописів. Але не можна не признати вони й редакторів польської преси. Аджеж повинні вони мати хоч який-такий газетарський нюх, зміти відчувати неправду та звужувати неможливість навістання життя цих наших етнографічних теренів.

Ця неможливість особливо різко дає себе відчувати тоді, коли польські автори намагаються представити український наріч цих земель якоюсь неокресленою, несвідомою та шертною етнографічною масою, з якої, як із глини, можна виліпити все, чого лише забажаєш. Якщо не прихилити їм у голову, що не могли-ж українські маси, після пережитого політичного і соціального зливу 1917—20 рр., після користання з власної державності та після двадцяти років культурної, політичної і економічної праці, раптом втратити думати, свої ідеали і анімації та враз скочити на сто чи двісті років назад. Бували такі випадки з поодинокими особами, яких щось зачарувало, але з цілими народами таких „чудес“ не бувало, бодай історія таких випадків не записала.

Зрештою, сама польська преса і само польське громадянство жинуть розкривають одню викривлену дійсність: з одного боку зновляють у себе й у всіх довкола, що український наріч племінно-етнічний злиток не примітив, несвідомо „дугетий“ маса (як це твердять, напр. п. Подгорський, пізній наслідок колишнього українського роду), а з другого боку кричать про експлоатацію українців, про українську „небезпеку“ та зменшення польськості і т. д. (як п. Петерс і ін. курієркові дитинаркі).

Де-ж тут збогик? Якого український наріч — несвідомо маса, то яка-ж може бути експлоатація і небезпека? Коли-ж українці виявляють гнів до розросту і зміцнення, то вони не можуть бути одночасно несвідомою шертною масою.

Якби український наріч Волині, Холмщини й Полісся не узяв собію живого, життєздатного й відпорного на асиміляцію організму, то не борюва б за свої національно-політичні, культурні й господарські права, то покірливо ходив би на шурку всяких експериментів і не думав би про територіальну автономію та інші права й можливості. Тоді не було б чого снімати крику з приводу його виступів.

І навіпши, якщо український наріч на жданних землях виявляє таку непереможну життєву силу, що може доскоко лжати „небезпеку“, то асиміляційні плани — утопія, то треба трактувати українців так, як на це вони заслуговують. Негадія українців у цьому випадку не може бути корисною для тих, хто її хапється, як найлегшого виходу.

Німецькі соціал-демократи протестують проти Генляйна.

Прем. Годжа прийняв делегацію нім. соціал-демократів, які зложили протест проти партії Генляйна під час виборів і по виборах. Годжа обіцяв розглянути його.

ЯКІ ВТРАТИ ПОТЕРПІЛИ НІМЦІ В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ?

У 8. точці своєї програми Генляйн домагався відшкодування за матеріальні втрати, що їх німці потерпіли за 20 літ чеського панування.

Як пояснює преса, ці шкоди спричинив уряд:

- 1) унеможлививши австрійські військові позиції,
- 2) через рішучу реформу, у висліді якої 500.000 гектарів перейшло в чеські руки,
- 3) звільнивши німецьких урядовців — буцімто з огляду на ошадність,
- 4) не допускаючи німецьких фірм до участі у державних доставках,
- 5) уживаючи німецькі банки до санації чеських.

Криваві бійки

у французькому парляменті.

На засіданні палати послів дійшло минулого четверга до кривавої бійки між комуністичними і правими послами з причини Іспанії. Комуністи виступили рішуче проти привернення міжнародної контролю на французько-іспанському кордоні в Пірнеях, щоб і Франція признала барселонському урядові право купувати чужі матеріали. Одночасно поставили наглий тиск, щоб над цією справою відбулася дискусія.

Предсідник Еріо заявив, що регулямін не передбачує негайної дискусії над наглим внеском. А що комуністи викликали велику авантюру — предсідник перервав засідання. По короткій перерві засідання відбувалося далі і тоді дійшло до кривавої бучі, бо послы правниці за протестували проти наглих внесків комуністів. Однак з рівноваги виліз комуніст шойно пос. Вилькур кажучи, що

буває дуже дискусії над внесками комуністів, бо дістав тріоконої вісти з французьких військових кол, що війська з розбитої 43 червоної іспанської дивізії перейшли французький кордон та окупували два французькі села на території Франції. Ця заява викликала протести на лавах комуністів, які обурювалися на послів правниці за гострі закиди

під адресою комуністичного посла Марті, що весь час перебуває в червоній Іспанії і зорганізував там „політичну червоничайку“. Тому предсідник другий раз перервав засідання. При виході зі сали комуністи ранили трьох послів з правниці та одного поміренованого і шойно возні відігнали напасників. По короткій перерві прем. Даладіє склав заяву, що виступить рішуче проти всіх комуністичних маневрів і на випадок дальших авантур оголосить те жінні вночі декрет про закриття сесії парламенту.

АНГЛІЯ НАТИСКАЄ НА ФРАНЦІЮ.

Дипломатичний кореспондент „Лінінг Стендара“ повідомляє, що

французький уряд вислав на пірнейський кордон 30.000 воїків, щоб перемести основну контролю всіх транспортів, що йдуть з Франції до Іспанії. Прем. Чемберлен не хоче допустити до загострення міжнародної ситуації і тому натискає на Францію, щоб замкнула кордон у Пірнеях. Англія сподіється, що таким чином приєднає Муссоліні до своїх планів

Згарища і знущання залишають червоні.

Комуністат головної квартири військ ген. Франко повідомляє що розбиті 43-тя червона дивізія знищила вогнем і мечем всі оселі в долині ріки Сінка. Зі собою забрала до Франції який інвентар з цілої околиці.

На фронті Кастильї національні війська знищили декілька нових місцевостей. На полі бою червоні залишили понад 400 убитих. На-

ціональні літаки бомбардували військові об'єкти в Аліканте і Валенсії, де затопили один корабель та ушкодили дві фабрики муніції.

Частина матеріалів зібраних на Першу Українську Педагогічну Виставу стала засновком Першого Українського Педагогічного Музею.

лиходіть? Є УССР, «квітуча», «невідомна частина», «найшасливіша», бо має свою конституцію, прийнята вся любовно до «найбільшого вождя» і менших вождів. А нема в ній верховної влади — президи Центрального Виконавчого Комітету, немає голови цієї президи — «президента», немає політбюро Центрального Виконавчого Комітету партії та з 62 членів самого ЦК залишилось тільки... 5 (словами: тять). Всі воли зникли, як «вороги народу»...

І навіть сам перший секретар ЦКК(б)У Хрущов не є де юре першим секретарем ЦК, бо за статутом комуністичної партії секретарів вибирають, хай і формально, але вибирають, а не призначають, а тут нікому не було вибирати. Правда, якось-такось догнали до комуністичного з'їзду, тобто виберуть уже цілком добрий «сталінський» ЦК, потім цілком добре політбюро ну і секретарів. Якийсь там «контрреволюціонер» може пробіжати, що і торік вибирали також цілком добрих сталінських боляшевиць, — а що вийшло?!

Але з верховною владою доведеться зачекати таки аж до 26. липня, коли уконститується Верховна Рада, що її виберуть 26. червня. Та найгірше виходить з цим «президентом» Петровським. І надало ж лихо йому мати такий справді пролетарський стаж, чи не найкращий в ССРСР?

Справді, народився як-не-як а в самісінькій робітничій родині, з 14 років працює, як робітник у фабриках у Катеринославі, член більшовицької партії з 1897 року, активіст, засидають його на Сибір. У 1912 р. робітництво Катеринослава вибрало його до Державної Думи, де він боронив робітничі інтереси, де працював в більшовицькій фракції, де його наарештували і заслали на каторгу, на якій перебував аж 5 років. І нема хлопчика, якому не збили в голову, що Петровський страждав тоді тому, бо хотів добра народові...

19 років «президентує» на Совітській Україні, тим самим за часів старої конституції ССРСР «президентував» і в ССРСР. Щойно вибрало його на заступника Кааліна, на заступника «президента» ССРСР уже за новою, «сталінською» конституцією. Завжди вихваляв його. Його ім'ям переіменували Катеринославо, змінили Києва Подол. Урочисто святкували в ютому його шістдесятіліття. Нагородили орденом Леніна. Ні разу не впадав у жалі «ухня» і ось «ворог народу», мусить зникнути, треба його знищити!...

І недаром на обласній київській партійній конференції тільки що виборили на складу київського обкому робітників Ковалев «контрреволюційно» запитує: «а де Петровський, чому не вибирають Петровського?»

А що, як робітників Дніпропетровського поставлять таке питання? (Хай йому всячина: очевидно це місто мусить зватися відтепер якось інакше, але як? Там у Москві на це не звертають уваги, а тут роби що хочеш!).

Відомо, що всі ці «вороги народу» хотіли запродати «шасливу Україну» закордонним фашистам, хотіли відірвати «невідому Україну» від «єдиного нерозривного» ССРСР...

Але чи не повстане в чийомусь мозку думка: адже згідно зі сталінською конституцією кожна республіка має право відділитися і кожна еліта, мізок, душа комуністичної партії України, її політбюро хоче відірвати Україну від ССРСР, то чи не висловлює воно цим волю, бажання всієї комуністичної партії УССР? Коли еліта, мізок, душа всієї Совітської України, президи Центрального Виконавчого Комітету хоче відірвати Україну від ССРСР, то чи не висловлює вона цим волю, бажання всієї Совітської країни? І дивний конгломерат цих «ворогів народу», що хотіли запродати Україну, справді, Любченко, Якір, Балицький, Затонський (цеж твердить сама «Правда») приєднуються до них Євтушенко, Тигибида, а тепер і старий Петровський!...

Ну, — хай ще Любченко, той самий Любченко, який 30. березня року 1918. виголошував у Центральному Раді, що підчас боїв за самостійну Україну на зовнішньому фронті не можна дозволити її внутрішній жадності вислизати проти самостійності України. Любченко лавірує, боротьбіст — ця мішанина націоналізму а комунізму — хай він тигне за старою звичкою до відірвання України від ССРСР... Але Якір, що створював червону армію на Україні, Якір, що він свої військові частини у бій за владу рад, що бився пліч-о-пліч з Будьонним, а Фрунзе, Якір, що вбачав своїх ворогів у петлюрівцях самостійниках, Якір так щедро нагороджений й обдарований, по 19 роках своєї

військової блискучої кар'єри... «ворог народу», що прагнув відірвати Україну від ССРСР? Хотів відірвати Україну від ССРСР Затонський, той самий, який разом з Леніном творив взагалі червону армію. Затонський, який нищив Сарниці, Затонський, який впроваджував російську мову й літературу до шкільних програм — і цей Затонський стає сепаратистом? Ну, хай, ну допустім, що ніякий інтелігент ненадійна штука.

Але Балицький? «Надійшли меч революції», співробітник Дзержинського, права рука Менжинського, якого фаховим завданням було нищити петлюрівців, тобто націоналістів-самостійників. Та виходить — не він український націоналізм, а український націоналізм його переміг? Начальник українського ДПУ, нарком внутрішніх справ УССР з довголітнім стажем став ворогом «народу»? Чи це справді не кінець усьому, коли чекісти приєднуються до акції відірвання України від ССРСР, Алекс і Балицький з інтелігентів, навіть з української шляхти, колишній старшина царського війська. Але Євтушенко і Тигибида походили з селян незаможників, це вже молоде покоління. Вони висунулись на такі високі становища і миттю полетіли з них униз як контрреволюціонери.

І знову чи не найгірше справа таких з Петровським. Аджеж це чистокровний ділчий пролетар, член більшовицької партії з 41 літнім стажем, 60 років людини, став «президентом» республіки у маюроду всіх своїх заслуг для неї, і замість тихо й смиренно саліти до кінця днів своїх і не ризикати, — так на тоді, теж «ворог народу». І найцікавіше, що всі ці «воро-

ги народу» — українці з походження. Невже українська кров так ділає?!

А може це все неправда, може це вигадка? Так мабуть божественна людина захоче такого всевітнього скандалу, такої компромітаци, щоб вигадати таке обвинувачення на президента республіки, на прем'єра республіки, на його заступника, на командира війська, на міністрів внутрішніх справ та освіти, що всі воли за зміну сучасного становища, за самостійність УССР (яку, зрозуміло, там у ССРСР і не можуть інакше називати, як продажою її іншим державам!).

— А хто ж тоді проти її самостійності? Хрущов, Федоров, Шербаков, Любавін, Осипов та різні інші Биткіни та Корабльови. Оце значить, справжні теперішні репрезентанти УССР.

Якже буде а назвами у честь вчорашніх вождів, нинішніх зрадників? Нездручно — «істині» Києва, Петрівку, називати по старому Подол. Хай вже буде Хрущовка, і не Хрущівка, а Хрущівка.

Але як бути з Дніпропетровським? Не повертати ж старої назви Катеринославо... Треба змінити і то негайно! Ось і думають і секретар місцевого обласного партійного комітету і головні обласного комітету і міської ради: «мусимо негайно поклонитися, попросити українці, щоб змінили назву міста й області. Але на яку? Дніпропетровськ (знову таки не Дніпропетровськ?) або ще краще Дніпропетровськ? Хрущов дуже добре, але Єков ще краще... Але коли Хрущов, то Єков може образитися і напакати... А все через цих «ворогів народу»! Г. Л.

22 червня

День щастя вже близько!

Спішіть по льос І. класи 42. льотерії до відомої зі щастя колектури

„РУНО“, РАВІЧІС-КА

Л Ъ В І В, пл. Марійська 4

де постійно падають більші вигри!

Головна вигра 1,000.000 золотих!

Льос з „Руна“ — це заповідь багатства і добробуту!

Нелегально збудована церква.

Допис із Холмищини.

Ославлений краківський бруковець недавно з обуренням згадував про «незаконно збудовану церкву у селі Тарноватка», томашинського повіту, на Холмищині. Шкода, що репортаж не подав до відома всієї правди про історію цієї «незаконної» будови. А вона цікава, тим більше, що тарноватська діла — типове явище для всієї Холмищини.

До війни були в Тарноватці 2 церкви: нова мурована у середині села, що її збудували селяни власним коштом у 1897 році, отже вже за часів православія. А друга церква, дерев'яна, стояла на цвинтарі, куди її перенесли, як збудували нову. По війні стареньку церкву замкнули і тому, що заборонили її ремонтувати, вона дійшла до руїни. Уже з рік, як її не стало. Дарма, що закон передбачує будову каплиць на цвинтарях.

Нову-ж церкву, що ніколи не була ані греко-католицькою святою, ані римо-католицьким костелом, віддали, як писалося, «у хвилеве користування римо-католицькій людині» з тим застереженням, що ця передана «лі» в чому не пересуджує справи власності цього церковного об'єкту».

До речі буде додати, що у самій Тарноватці було поза філіарком тільки кілька родин католицьких; все-ж село, досить велике, — виключно православне та алавер-данна укра-

їнське. Адже Тарноватка згадується в Іпатіївській Літописі, а перехід селян з унії на православ'я в 1875 р. відбувся без насильства, як зрештою у цілій південній частині Холмищини. Щоб створити у Тарноватці римо-католицьку парохію, треба було відірвати 2 сусідні села від їхніх попередніх парохій: Немірівек від краснопольської парохії та Антонівку від криницької, хоч з Антонівки до Криниць 2½ кілометри, а до Тарноватки — 5 кілометрів, себто відносно далеко. Для справедливості треба сказати, що самі польські хлопці Немірівек та Антонівки протиявилися тому, щоб їх приписати до тарноватського костела: вони-ж бачили, як православні будували цю святощу. Про те церкву переміняли на костел.

Спочатку тарноватчані робили навіржню родичні захоли, щоб вернути собі свою церкву, навіть хотіли процесуватися у суді. Але інтронізація Діонісія довго не давав своєї згоди на судовий процес, а його згоди потрібно було, бо, як відомо, співзасадниками кожної православної церкви є єпархіальна влада та сама громада вірних. Колиж прийшла повноважність інтронізанта на судовий процес, вже існуюча конкордат з Аностольською Столицею, а він признав власністю костела все те, що в моменті заключення конкордату було у фактичному посіданні костела. В додатку шодні алавер-кат поляк не хотів узяти на себе справи, а були тоді в Замісті серед адвокатів 2 посуди і І

сенатор, що належали до лівих партій („Визволення” та „Строїніцтва Людового”) і ППС.

Безпалійною стала сузова дорога. І тоді тарноватчані задумали збудувати третю церкву. Не легко було задум перевести у діло. Знали селяни, що ніде на Хомищині в нікого — ні села ні приватні особи — ніяк не змогли дістати дозволу на будову церкви. Та чи треба було ще інших аргументів, коли по всій Хомищині поверх сотки церков стояли замкнені, а ремонтувати їх не дозволяли? Адже і в Тарноватці стояла така церква.

Треба було шукати іншої, окружної дороги. І ось нараз усе село перейшло до „народного костела”. Віскуп цього костела Фарон, що саме тоді мешкав у Замісті, негайно прислав до села священника, який відправляв по приволавному. Це був о. Шведко, що перед тим довший час був православним дяком. Гірше було, що цей народний священник не мав права вести книг цивільного стану. Проте, на диво, селяни, льокальна влада, себто віт волости та командант поліційної станиці, по змові помагали селянам від часу, як вони стали „народовцями”. Так оце вони передали селянам деякі річі із замкненої церкви на цвинтарі, а також із замкненої церкви у сусідньому селі Паникові.

Непромакальні плащі

Краєві і заграничні від 12:90 зол. поручає ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

Підбадьорені цим селяни почали тихцем підготувати все необхідне для будови дому молитви: набрали у живдів на борг дерева і замовили бляку на дах. Матеріал везли на обійстя окремих господарів і там його тихцем обробляли. А коли все вже було готове до будови, одного літнього вечора запанував у селі незвичайний рух. На громадський вигін по середині села з багатьох садів почали звозити оброблений матеріал для будови і відразу розпочалося будівництво. Жваво йшла робота і найдивніше, що не було нікого, когось можна було вважати розпорядником. І тому, коли місцеві поліційні з'явилися на будові, не знали вони, до кого звертатися з наказами. Не тільки не видно було, хто кермує роботою, але й довідатися про це було годі: селяни, що працювали, ні слова на допити не відповідали. Мовчки відбувалась робота, без людського слова: чути було тільки стукіт довбні, удари сокири і давняк пилу. Зателефонували з поліційної станиці до повітового староства, але й там не знали, що робити. А тарноватчані працювали далі, без перерви, всю ніч. І на раню у селі станула нова будівля: начеб велика стодола, тільки бляхою покрита та з вікнами по боках.

II.

Не було у тій святині ні стелі ні підлоги. Свічки були з дерева, мало було церковних

річей, взагалі кидалася в очі простота й убогість. Тільки прикрас та цвітів з кольорового паперу багато і вони вимовно свідчили про те, якою любовно оточили селяни свою нову церкву. Сильне враження робила тоді вона на кожного: мимохіть пригадувались перші віси християнства.

Минуло кілька місяців і селяни рішили, що окружна дорога вже добігла до кінця. Гремільно вернулася Тарноватка до своєї прадідіаскої віри. Почав у церкві відправляти священник чернець з Почаївської Лаври. Не мав він ані права вести метрикальні книги ані викладати релігію у школі, не діставав він ані від уряду ані від митрополії ніякої платні. Не мав ні дому ні клантика землі, хоч перед війною тарноватська православна парохія мала щось коло 200 моргів землі, у тому до 40 моргів прегарного ліса. А домів для священника було аж 2; один старий — приходський, а другий збудував власним коштом для себе священник о. Скроцький і пізніше подарував парохії. Минулося. Для теперішнього священника зусили селяни винаймати мешкання в селянській хаті — одну кімнату. А церковна земля частинно перейшла в руки латинського ксьондза, а в більшості до козоністів і селян, але всіх неправославних. До цього ще року бодай формально рахувалася вона власністю православної Церкви, хоч дивним дивом аренду плату за цю землю брало міністерство рільництва. Відтепер обов'язує закон міністра Понятовського, що — як відомо — одним почерком пера вивласнив Православну Церкву з її майна, у першу чергу землі. Очевидно, що Церква не дістала при цьому ані сотика відшкодування.

У Тарноватці жив священник виключно з того, що давали селяни. А вони, хоч самі бідні, мусіли ще сплачувати борги за будову церкви та дбати про те, якби даліше впорядкувати свою нову святиню. Зворушувала ця добайливість селян за церкву навіть тих, що далеко горду за їх привязаність до церкви.

Місцевий ділч, граф Тишкевич, який головно причинився до того, що у Тарноватці повстав латинський костел, подарував був де-що матеріалу на ошалювання нової церкви у середині та на огороженні її парканом. Навіть сам латинський парох, що не раз громив з проповідниць „схизматиків”, віддав був православним старий іконостас із зачищеною уніятською церквою та один великий образ з б. мурованої церкви: це — підкреслював він — у нагороду за їх привязаність до церкви.

Люди прикрашували нову церкву, все щось нового прибувало. Вставили підлогу, зробили стелю, ошалювали з середини, помалювали наново іконостас, відновили деякі образи, а торік набули навіть дзвони, хоч покищо взяли їх на борг. Восени 1937 року ухвалили на громадській раді віддати частину громадського виступу біля церкви під будову дому для священника. Цікаво, що цьому дуже сприяв віт волости, п. Моссаковский, інтелігентний по-

Що писало „Діло” 50 років тому.

Вікторія, 18 (7) червня 1938.

ПРОКЛЯМЦІЯ ВІЛЬГЕЛЬМА II.

Цар Вільгельм II. видав як прусський король і нагоди вступлення на престол прокламацію до прусського народу, в якій між іншим заявив:

„Покинувши перебрати батьківський престол заняв я його з оном піднесенням до Сотворителя і обітцала за прикладом моїх предків бути для мого народу кміцем справедливим і лагідним, поширяти страх господній і побливість, берегти мир, дбати за добро мряю, бути захистником бідних та прихистити і берегти пильно законів. Коли отже мене Бог, щоб мені дозволив виконувати королівський обов'язок, який його воля вложила на мене, то з другої боку маю позну надію на довіру до мого народу, котрий, як доназує його історія, ставала завжди вірою при престолі. На ту вірність прусського народу, вірність доказану моїми предками у найважчих хвилинах, рахую тим певніше, що зі своєї сторони віддачуся я цим серцем”.

У ПОЛЯНИ ДУЖЕ МАЛО СЛАВЯНОФІЛЬСТВА.

„Пан Радован Кошутич, академик, виїхав учор до Сербії. З початком нового шкільного року заглад він виїхав до Петербурга, щоб там доповнити свою освіту у славянській філології. При від'їзді зі Львова трапилася йому немила пригода. Десь як сказався п. Кошутич, що у поляків дуже мало славянофільства, чого доказом їх заходи у російсько-турецькій війні в 1877 р., їх польські легіони йшли в поміч туркам і т. п. Почувши таке, обурився великий член академічної читальні і покинули п. Кошутича перед свій арешт, щоб виправдалася з тієї обиди. Мабуть потім калілись, бо п. Кошутич членом цитатили з польських газет того часу стверддя правду свого висказу”.

ЧЕСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК.

„У Празі має оснуватися чеська академія наук. Один чеський посол, старший будинник, Глоз, зложив у краєвому виділі 200.000 зр. як перший приватний фонд. На найближчому засіданні краєвого чеського сейму мають цю справу обговорювати”.

ляк - католик, що одночасно є катером в економії (у ділчача). Вже почали буди селяни дитись до будови дому для священника, купили невеликий дімок і несною мали приступити до будівлі.

І нагло перша зловіща вістка — заборонили ставити дім для священника. А вслід за ним прийшло до ще гіршого. 14. травня ц. р. відстав селянам віт Моссаковский розпорядження про закриття церкви. А 15. травня ц. р. відбулась остання Служба Божа. Незвичайна вона була не тільки тим, що правилася вона у ервності поліційанта. Ціла церква — від малх до старих — увесь час ридала... Не видержав і поліційант — виїшов з церкви, не діждавшись кінця.

А Передсоборне Зібрання, що повстало на підставі голосного декрету Президента Держави про зливання Собору, ухвалило було, що в Тарноватці має бути етапова парохія.

Таке ото на Хомищині.

— О —

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ.

3 останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерті поета).

ГРУШЕВСЬКИЙ ГОЛОВОЮ Н. Т. Ш.

Коли ж Михайло Грушевський був уже у Львові, хотів хто чи не хотів, треба було йому віддати наукову керу в Товаристві, а трохи пізніше (2 лютого 1897 року) й головування. Насамперед перейшли під його редакцію „Записки” Товариства, які вже раніш редагували в Києві з його участю. Від 1895 р. виходили вони щотири місяці, а від 1896 р. аж до війни що-два місяці. В 1895 р. організував проф. Грушевський також археографічну комісію, що розпочала дві серії наукових публікацій „Жерела до історії України-Руси” і „Пам'ятки українсько-руської мови і літератури”. Обидві серії виходили наперемінно: одного року одна, другого — друга. Б тім самим часі засновано особну серію для фольклорних матеріалів п. а. „Етнографічний Збірник”. А пізніше за порадою Ф. Вовка організовано ще й окреме видання — „Матеріали до українсько-руської етнології”. Від 1898 р. почали виходити окремі „Збірники”, призначені для більших статей і матеріалів історично-

філософської і філологічної секції, а від 1902 р. й обемисті томи „Українсько-руської бібліотеки”.

Проф. Мих. Грушевський, обнявши провід у Науковому Товаристві ім. Шевченка, запросив до співробітництва в ньому вчених галицьких і закордонних, охочих до праці на полі українознавства, а серед них насамперед — Івана Франка. Він відчинив двері в Науковому Товаристві ім. Шевченка й покійному Драгоманову, якого наукові праці окрашували чужі журнали, зате свої боялися його імені гірше як прокази. В 1899—1907 рр. виїхав в перекладі М. Павлака чотири великі томи розвідок Драгоманова про українську народню словесність і письменство у „Збірниках філологічної секції”.

І Франкові усміхнулася тепер доля покинути найми і присвятити свої сили рідній країні. Вже 1895 року з'являються на сторінках „Записок”: габілітаційний виклад про „Наймишчу” Т. Шевченка, „Вірша про Барську конфедерацію”, починається друком його дисертація про старохристиянський духовний роман „Варлаам і Йоасаф”; потім іде 1898 р. його більша праця „Хмельниччина 1648—1649 років у сучасних віршах” і з того часу майже немає книжки „Записок”, де не було б його розвідки, матеріалу, замітки або рецензії. Товариство починає випускати у світ від 1897 року його „Апокрифи і ае-

генди”, а від 1901 року великий корпус „Народних приповідок”. Франко бере також активну участь у редагуванні „Українсько-руської бібліотеки”.

За те, що В. Гнатюк організує квітень Франка, під кінець вересня 1898 р. його переносить з львівської гімназії до самбірської. Очевидно, Гнатюк покидає вчительську службу і стає на порадою проф. Грушевського секретарем Наукового Товариства ім. Шевченка. Під проводом проф. Грушевського та Франка Гнатюк стає редагувати науково і незабаром стає душою Етнографічної Комісії. Завдяки його енергії та логічності Наукове Товариство ім. Шевченка вступило у світ систематичні корпуси народних віршів, анекдотів, колонілок, колядок, щедряків, байок тощо.

А сам Михайло Грушевський — душа Наукового Товариства ім. Шевченка? Він уступає під тягарем організаційної роботи в товаристві, творить свою історичну школу і потім сотень більших і менших розвідок, як ментальну „Історію України-Руси”, яку Франко назвав „всичаючою основою української історичної науки і невичерпним джерелом національно-політичного і соціально-культурного мовізнання й освідомлення, що виступає як дійсно вперше в сімю європейських народів.” (Далі буде)

Письменник, який винайшов папіроски без паперу.

Журналістам, які Томаса "тягнули за язик" він сказав таке: "Від двадцяти літ мріяв я, щоб колись поїхати до Америки і там побачити світлині реклами моїх пес та фільм. Тепер замість реклами театральних пес, напевне побачу рекламу такого змісту: „Курить лиш папіроски винаходу Томаса“. Це одинока прикра для мене прикмета мого винаходу".

Щодо кількості кінотеатрів, чина стоїть на шестому місці в Європі. Чехословаччина має тепер 1833 кінотеатри. Перше місце належить Німеччині, Англії, Польщі та Словаччині, що стоїть П'яте місце. Франція та Іспанія. Однак, коли йде про кількість кін, що припадають на кількість мешканців, Чехословаччина займає друге місце. На один мільйон мешканців випадає 124 кін. В інших країнах мільйон мешканців випадає лише 100 кін. Чехословаччину опережає лише Швеція, на мільйон мешканців, випадає 200 кін. Також при тім зазначити, що чехословацькі кін мають більшу частотність, ніж в інших країнах.

ПІТ ЗНИК!.. ПУДЕРSUDORYN

усуває основно
ПІТ І ВОНЬ

ЧИ НОВА ПОВІНЬ ВРЯТУЄ КИТАЙЦІВ?

Японський щоденник „Ніші-Ніші“ пише, що марш Чан-Кай-Шек задумує висадити гре- блю довжиною 16 км. на передмісті Ганкав і за- товнити місто Ганкав, щоб спинити наступ я- понського війська. 700 000 мешканців Ганкав, що залишилися ще в місті, виселять.

ПОВОРОТ ДОБРОБУТУ В АМЕРИЦІ.

Відомий американський промисловець Ген- рі Форд, заклав журналістам, що Злучені Дер- жави стоять напередодні найбільшого добро- буту. Цей нечуваний досі добробут прийде на думку Форда внаслідок масового „повороту до землі“, по освідомленні нас, що Злучені Дер- жави пішли надто далеко вперед в упромислов- ленні і що в містах люди не мають вже чого шукати.

Подяка.

Одні потчуваюсь до обслугову аложити подяку ТОВА- риству павинних обешетень на життя „КАРПАТІЯ“ у Львові за своє і без зайких трудощів видалення павинних обешетеної суми до мому бл. п. Мужей о. Іва- нів Гамерському, пароху в Ягасюві. Своє і акурат- не видалення обешетеної суми уловалою мене по- ругати не ошкороє українське Товариство обешетень на життя „КАРПАТІЯ“ у Львові павинним кругом української суспільності

Теофанія Гамерська.

Закарпаття.

„НОВА СВОБОДА“ — УКРАЇНСЬКИЙ ЩО- ДЕННИК НА ЗАКАРПАТТІ.

Закарпатські українці вже від довшого часу думали над тим, щоб створити на Закар- патті український щоденник. Права, виконав- ці губернатора Жатковича народовецький що- денник „Русин“, але він, не зважаючи на під- тримку уряду, не проіснував навіть року. І те- пер важке положення нашої преси взагалі дов- го спиновало реалізацію думки видавати що- денник. Аж ось надійшло до Львова 2-ге число (перше мабуть пропало в дорозі) українсько- го незалежного щоденника „Нова Свобода“. Як бачимо з даних у нагодовку, то цей щоден- ником став дотеперішній тижневик „Свобода“, що був власністю о. А. Волошини і виходив (носив під назвою „Наука“) оце вже 39-тий рік.

Як з одного боку всі українці зрадіють бажавою цього нового нашого щоденника, то з другого боку ця радість тим більша, що цей новий щоденник — це вислід обешетаних сил, як лише про те у 2-ому числі „Нової Свободи“, соціалістичний посол Ю. Ревай. „Наше обеш- етання“ — пише посол Ревай — ґрунтується на спільній волі та в спільних акціях. Ми дока- зали, що хоч ми є в різних партіях, але в по- рибний час зуміємо свої партійні змагання під- поряджувати інтересам народу“.

У добрий час! Щастя Боже! — кичемо зі широго серця до наших закарпатських братів і бажавою кращого розвитку ще одному українському щоденникові — „Новій Свободі“.

ГРОМАДСЬКІ ВИБОРИ НА ЗАКАРПАТТІ.

В минулу неділю закінчилися громадські вибори на Закарпатті. Вибирало 61 громад. Воєго віддано 36507 правосільних голосів, з чого республіканська партія дістала 16.504, соціал-демократи 3.434, нар.соціалісти 2.408, ко- саристи 6.920, христ.-нар. 805, бродівці 1.230, чорногори 587, мазари 1.134, Фенцик 2.353, Ген- гарди 192, українські націоналісти 519, надлар- яни 743, баяок 651, народне обешетання 27 го- лосів.

Біж мандатів є 1139, з цього українці ре- спубліканці, комуністи, соціал-демократи, ко- саристи, українські націоналісти дістали ра- юн 953 мандати, 133 мандати дістали жиди, мазари, чехи, німці, так званих „русских“ ма- ндатів є всього 453. Таким чином всі українські партії дістали 100 мандатів більше, ніж т. зв. „русские“.

Розв'язали Волинський Союз Українок

Повідомляють нас з Волині, що ще дня 8. червня ц. р. адміністраційна влада розв'язала та- мошній Союз Українок, а саме центральну та у Рівному та його відділи в інших волинських містах. Розв'язано попередили дві ревізії, пере- ведені в дні 4. і 19. травня. Остання ревізія, що відбулася рівночасно в доміжці централь, в усіх філіях та в приватному мешканні голови п-і Багринівської, була дуже ригористична і три- вала цілу ніч.

Як мотиви розв'язання влада подала: висна- ку членів Союзу Українок на курси до Львова, 2) допомогу студіюючій молоді і 3) деякі недо- стані в книговодстві.

Треба підкреслити, що Волинський Союз У- країнок влада розв'язала, а не припинила в ді- альності. Таке заарядження суперечить постано-

вам § 16. закону про стоваришення, який вираз- но каже, що спершу влада може товариство тільки заарісити, а шойно опісля розв'язати.

Управа Союзу Українок у Рівному вносить проти цього заарядження відклик до вищої ін- станції.

Союз Українок у Рівному був оснований весною 1927, отже проіснував 11 літ. Він на- числював вісім філій, чотири кружки і кілька- надцять бібліотек-читальень по селах. Працював серед невимовно важких умовин волинської дій- сності, поборюючи перешкоди не тільки з бо- ку чужини, але і з боку своїх. Разом із ліквіда- цією рівненського Союзу Українок зникає на Волині остання незалежна українська органі- зація.

Конференція у справі площі „Сокола-Батька“.

В четвер 16-го ц. м. відбулася у великій залі Сокола-Батька конференція у справі вивла- снюваної площі „Сокола-Батька“. На конфе- ренції явилися представники українських уста- нов та преси.

Голова „Сокола-Батька“ інж. Хроноват представив прийвним докладно стан, в якому знайшлася тепер справа вивласнення площі та повідомив про ті заходи, які вже Старшина „Сокола Батька“ поробила та робить, щоб площу привувати.

Після реферату інж. Хроновата розвину- лася широка дискусія, в якій між іншими за- брав слово д-р Михайло Волошин, що пред- ставив зібраним справу з правного становища,

та заступник голови „Сокола Батька“ інж. А. Палій, який подав подрібні інформації як до- ловнення до реферату.

Останній забрав слово у дискусії о. прал. Куницький, який ствердив, що все українське громадянство стоїть як один муж при Старшині „Сокола Батька“, розуміє й примусове поло- ження у справі вивласнення площі, заявляє й своє довіря та вірить, що вона вичерпає усі за- соби правної оборони перед вивласненням пло- щі, а як ці засоби будуть безуспішні, що вони ні в чому не наразять гідності й престижу Української Нації.

Промову о. прал. Куницького прийняли зі- брані оплесками.

Бувають різні випадки.

Коли хочемо схарактеризувати когось, як дуже розважливу і зрівноважену людину, гово- римо про неї, що вона не залишає нічого долі припадку, що у неї все згоріло приготуване і вираховане та що кожна можливість і кожна обставина передбачена а їхні висліди вона бере все під розвагу.

Однак є певна діянка, де людина рахує тільки на припадок і колиб мала якісь сумніви щодо рішення в таких справах інших обставин, напевне не брала би в цім участі, як в чисте, що зовсім не засадує на довіря.

Клясова Лютерія — це саме ця виняткова діянка. Вигра на Клясовій Лютерії залежить виключно, без жадних застережень, від при- падку і не можна навіть думати, щоб на висліди льосування мали вплив якісь бічні обставини, чого — заважимо на маргінесі — не можна сказати про всі інші гри, в яких нерозвідрає велику роль теж... але воля.

Цей, рішальний в грі лютерійній, припадок залежить теж, з одної сторони, від особистого щастя того, що грає. Але ні щастя, ні т. зв. „пех“ не є вічні. Трапляється, що „щасливеш“ стріється з непередбаченими труднощами, яких не вміє побороти, а також, що впертому „невдачливикові“ значеві і несподівано усміх- нється фортуна і аські приємності залітаються до нього — як кажуть — дверин і вікнами.

Однак на цім світі нема нічого задушно. Теж і фортуна не усміхнеться до того, хто не має лютерійного льосу, бо без нього не мати- ме змоги виграти. Отже, коли бажавою, щоб нас не минула щасливий припадок — передов- сім мусимо засобитися в льос до першої класи сорокжуртої Клясової Лютерії. Тігнення почи- нається 22. червня.

Уважай, щоб твої діти не бавилися на вулиці!

Загальні Збори „Центросоюзу“.

У п'ятницю 17. ц. м. зібрались у „малновій залі“ Ревізійного Союзу 37. (13.) Загальні Збо- ри „Центросоюзу“. Взяло в них участь 61 уман- датованих представників від 37-ох обешетаних у „Центросоюзі“ окружних та повітових цен- траль.

Отвирючи Загальні Збори, голова Надаїр- ної Ради „Центросоюзу“ сен. О. Луцький по- вів представників преси та наших централь- них установ. Він ствердив, що наша кооперація переможно вишла з господарської кризи і що зокрема 1937. рік становить поважний стан у розбудові „Центросоюзу“, який проявляє чим- мало ініціативи у творенні нових діянок пралі.

На секретаря Згорів покликав сен. Луцький дир. Колодницького зі Стрия. На вие- со дир. Новосельського одноголосно рішено не відчитувати протоколу попередніх Згорів; провирити його верифікаційна комісія.

У звіті з діяльності дир. Ю. Шепарович ствердив, що всевітній господарська криза хви- лево перервалася, але вертається знову. Цим сирівців сильно падує. Окружні Союзи до кри- зи пригтовані, позубили давних припасів. З огляду на врожай, що заповідається на цей рік, треба сподіватися спадку цієї обіжжа — і тим самим зменшення консумпційної сили села. Ра- хуючися з тим, Центросоюз заадає рішчі поширити деякі нові діялки продукції та збу- ту. У своїй пралі Центросоюз перемагає всі

труднощі завдяки великій свідомості нашого селянства та самовідреченій пралі кооператив- них працівників.

Дир. І. Кузів відчитав звіт Контрольної Ко- місії, що ствердила успішну пралю Центросо- юзу у 1937. р. та поставив внесок діал Дирек- ції абсолютної ролі та затвердити біланс.

Опісля дир. Грабар зреферувал звіт з ре- візії, яку 7-ох ревізорів РСУК переводило у Центросоюзі 2 місяці. Центросоюз виконав усі доручення РСУК. Зі звіту дир. Грабара та з друкованого завідомлення „Центросоюзу“ дові- дуємося, що відношення його власних фондів до чужих добре, ліквідність вистарчаюча. Ді- альність Центросоюзу розпадається на три го- ловні діялки: збут, постачання для низової кооперації та продукцію. Збут обіймає ростин- ні продукти, зокрема обіжжа і стручкові ро- стини, в 1937. р. започаткував Центросоюз збут городовини й овочів. Збутом обіжжа зай- малася 22 Окружні Союзи, себто майже всі, за винятком підгірських, на яких терені продуку- ється мало обіжжа; вони розбудовують власні обіжжіві магазини, з яких деякі дуже модерно улажені. Скуп придила не дав минулого року добрих вислідів. Для збуту нещє має наша ко- операція 8 магазинів; головним ринком експор- ту нещє є Англія. З огляду на те, що рібне сільське господарство черпає більшу частину своїх доходів з годівлі жияви, Центросоюз- кладе вагу на збут того товару — в першу

торгу за кордоном. Експорту м'ясних перетворів ще не вдалося налагодити, бо влада не дала ще дозволу. Живини збуває Центросоюз у Німеччині та в Англії.

Експорт домашньої птиці з Польщі збільшився на 50%, що спричинило зменшення експорту Центросоюзу на 25%.

Продукційна діяльність Центросоюзу обіймає фабрику мила, що 1937 р. продала 863.000 кг. мила, наливнику ниток та м'ясарию з 7-ма країнцями. Ця остання стрічала з початком року поважні труднощі з огляду на максимальні ціни та високу ціну сировини, шойно від серпня, завдяки новому ціниці, могла вона розвинути рентовну продукцію.

Постачання для низової кооперації обіймає насіння, штучні навози, різні прилади, будівельний і опаловий матеріал, цвяхи, шкіри, мануфактуру, галантерію, споживчі товари та нафту. Низові кооперативи дістають той товар через окружні союзи — за винятком Львівщини, Городеччини й Бобреччини, що їх обслуговує розділення Центросоюзу з 3-ма складами.

Обороти Центросоюзу дійшли 1937 р. до 35,043.000, себто збільшились у порівнянні з

1936 р. на 81,35%. Коли йде про поодинокі діяльності то найбільший зріст оборотів (279%) виявив збут збіжжя, далі йде збут прядива (150%), збут і перерібка живин (50%), розділення для підльвівських околиць (49%), постачання споживчих товарів (44%), експорт яєць (42%), постачання сільсько-господарських товарів (41%) і т. д.

У постачанні для низової кооперації Центросоюз вдовольняється мінімальним зиском, тому ціни по наших кооперативах приступні. Промислова продукція Центросоюзу не проявила поважнішого розросту за винятком м'ясари, яка дійшла вже до бюджетової рівноваги. У збутовій діяльності Центросоюз стрічає поважні труднощі від адміністраційної влади, зокрема у торгівлі живинами і яйцями. Найкращі висліди дав збут збіжжя.

В загальних оборотах Центросоюзу збут вже перейшов постачання — подібно у 13-ох окружних союзах. Борги у нашій кооперативній сітці далі зменшуються.

Дальший хід Загальних Зборів, після обідньої перерви, подамо у завітнійшому числі

— о —

Петарди в редакції „Слова“ у Вильні.

В четвер уранці хтось кинув до кабінету редактора Ст. Мацкевича в редакції „Слова“ у Вильні дві петарди, прикріплені до каменів. Детонація висадила шиби, але не зробила більшої шкоди. В тій самій годині хтось кинув таку саму петарду під приватне мешкання ред. Мацкевича.

Треба догадуватися, що це політичні порухи. Ст. Мацкевич один з чільних польських

журналістів, людина з великою дозою цивільної відваги, що не завиває в паперці своїх поглядів і думок, міг комусь „наразитися“. Особливо в останньому часі, коли він дуже заангажований по стороні т. зв. „народових Палсудчиків“ намагаючись сценувати праву легісвову опозицію.

Влада почала у справі цього замаху слідство.

— **Залізниця і Зелені Свята.** Першого дня Зелених Свят на станції Запитів під Львовом касієр не хотів продати білетів до Львова багатьом нашим селянам і селянкам, мовляв: „То певно на Яновські центаржі Ютро!“ Наші селяни мусіли йти пішки до Львова. Чи це в інтересі залізничні відзвичаювати людей від неї і чи до компетенції залізничних урядовців належить розгляд причини подорожі громадян? Подаємо цей факт до відома Дирекції Залізниць у Львові і ми були б цікаві почути, чи в цій справі залізнична влада поцікавилася дивними слідчими здібностями пана касієра.

До Вп. Передплатників

„ДИРИГЕНТСЬКОГО ПОРАДНИКА“.

Подаємо до лакального відома, що друку „Диригентського Порадника“ вже закінчений. Розсилку книжки закінчено з днем 20. 6. ц. р., еспершу зброшуровані, описані опрацьовані примірники.

Пригадуємо, що твір виснаженим тільки тим Вп. Передплатникам, які вирішили піти незалежність, чи то мають ще долати невелику квоту.

Рішучо повідомляємо, що передплатну, себто анжовну ціну узяємо всім Вп. Передплатникам, що замовили твір до дня 20. 6. 1938 р.

В-во „Український Видавничий Інститут“ у Львові.

— **Атентат на просвітянського діяча у Стрию.** Вночі 16. ц. м. коло год. 11.30 якийсь невідомий справник (як каже інша версія: справник) постріляв важко урядовця філії „Просвіти“ у Стрию С. Масного, коли він вертався вул. Крашевського домі. Масний дістав два стріли в рамя та один у груди. Раненого відвезли до темошньої лічниці в безнадійному стані. Причини замаху невідомі, хоч „Дзеник Польскі“ здогадується, що атентат вийшов мабуть із кругів Української Аграрної Партії, яка починає саме тепер на терені стрийського і жидківського повіту свою акцію. Масний був відомий у цілому повіті як незвичайно ідейний та реалій просвітянський діяч і організатор. Тому теж і не дивно, що комусь був він сілдо в оці.

— **Будова в'язниці в Печеніжині.** З кінцем червня ц. р. починають будувати в Печеніжині велику в'язницю. До Печеніжини приїхала комісія з Варшави з директором департаменту міністерства внутрішніх справ Криховським та інспектором в'язниць Вапнярським.

— **Буревій над Березівщиною.** Минулого четверга вечером над Грабівщиною, пов. Березів лютував дві години буревій з громами. Вітру згоріла одна копанья нафти, що належить до фірми „Галіція“. Школи, що їх спричинив буревій, сягають кількадесять тисяч зол.

— **Страшна середземноморська недуга в Городенці.** Директор шпиталю в Городенці д-р Добровольський стверджує у Городенці дуже рідкий випадок середземноморської мелан-

д-ра Бліга в цій околиці. Ця недуга повстає від пиття сирого козячого або коров'ячого молока, нагадує черевний тиф і дуже довго триває лікувати.

— **Львівська хроніка.** Минулого четверга вечером невідомі напасники напали на 34-літнього М. Кляйна в парку Кілінського, важко його побили і забрали годинник. Поліція шукає за грабівниками. — При вул. На Байках і Поточного зударилися два самоходи. Пасажири М. Каратев важко потовкся. — В п'ятницю раніш дійшло на площі св. Антонія до авантюри перекушні Марії Прайсової з міським службовим Кусем, якого побив її знайомий Офіцер. Поліція арештувала обох і привернула їх до 3-го паркану на гриші на Цитаделі улан м'яував четверга 16-літній Микола Мельничук і зламав собі ногу. — До помешкання С. Табер при вул. Кохановського ч. 40 вломилися злодії і вкрали гардеробу вартості понад 2.000 зол.

— **Краєва хроніка.** У хвилях ріки Вігори Сільці, пов. Перемишль затонуло минулого четверга дві дівчинки: Р. Тиро та Анна Дятко. Обидві дівчинки їхали каяком, який перевернувся на середині ріки в місці, де глибина доходила до 4-ох метрів. Тіла обох діваг витягнули годину. — В Городниці над Дністром будували купальний павільон „довжини 20 метрів зі сходом до забав, буфетом і кухнею. Павільон вкринють 26. ц. м.

— **Дітокрал засуджений на смерть.** Антикінський суд засудив шофера Мек Кала, який убив схопленого хлопця Джімі Каша, на кару смерті. Засудженого відвезли до в'язниці у Ріф-ф'рд, де виконають кару смерті.

— **Сильний землетрус в Японії.** Бельгійська обсерваторія в Ікль зареєструвала минулого четверга сильний землетрус, якого епіцентр знаходився 9.400 км. Обсерваторія обчислює, що центром землетрусу була Японія.

— **Неписьменність у Злучених Держинах.** Статистика виказує, що з кінцем 1930. р. в С'єржавих було 4.250.000 неписьменних. Вибільше неписьменних є між муриками і неписьменних стейтах, але є теж і між фермерами. Існер число анальфібетів зменшилося на 20-так, що у Злучених Держинах є ще три мільйони неписьменних.

— **Овації засудженим ворожбитам.** У Парижі закінчився процес проти трьох ворожбитів, які подавали цікавим французам числа злих і добрих лосів і тягнули з цього велетенські гроші. Один із ворожбитів, який виступав під псевдонімом проф. Оліфа, утримував бюро, в якому працювало 40 осіб, щоб писати ради легковірних громадян. Суд засудив ворожбитів на невеличкі грошові карі. Зате публіка раділа ворожбитам бурхливо овації.

— **80-ліття короля Густава V.** Ашанували личаво ціла Швеція. Всі шведські дома в країні вінками квітів і портретами короля. Вчором міста прегарно освітлені. Король Густав V. прийняв минулого четверга на королівському замку членів уряду, представників урядового народу. Описав відобраз велику військову філіяду. Пополудні відбувся на замку великий бенкет, на якому були представники політичних партій Швеції, представники професій, мистецтв і т. п. Вечером відзначалися на площах і городах народні забави. На сні то приїхали теж королі Данії і Норвегії.

— **Катастрофа літака.** Близько 20. червня в Бухаресті зачепив за комин десандієвський літак, що відбував авіацію, і розбився на шматки.

— **Велика шпигунська афера в Нью-Йорку.** Поліція арештувала молодого хлопця Сенту Вагнера, яка заявила, що знає таємниці розгалуженої шпигунської афери, що в крила американська влада. Арештований Вагнер є власничкою крамниці в Нью-Йорку. Вагнер леко леговища Рузвельт Філд. Поліція вийшла в її кімнаті пали леговища Микша.

— **Крадіж дипломатичної пошти в Відні.** На шляху Відень-Будапешт невідомі особи вкрали дипломатичного кур'єра однієї з європейських держав, якому забрали всю дипломатичну пошту. Кур'єр запевняє, що крадіж трапився підчас просоння. Тому що кур'єр сам літаком, підозріння вкрали не дали поліції. Мій членами залоги не дали поліції. Мій час лету через вікно. Сидістао ведуть до 70.000 життів має покинути Австрію.

— **Львівська хроніка.** Минулого четверга вранці на перегазів у міському парку у справі виведення дозволу на відвідування сільських емігрантів до Польщі в гайських колоній. Гавлатеод Віді

НОВИНКИ.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів Хоружини 5., поручає коври, матраци — переробляє коври по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піра до прання. Тел. 294-81. 1186 —100

— **Українці, позір!** Купуйте льоси до 42-ої класової Льотерії тільки в українській колектурі Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. Сикстуська 38, партер, телефон ч. 108-61, чекове конто 508777. Замовлення з краю полагодуємо відворотно. 11777 —8

— **„Культурна автономія совітської України і розвиток національно-української культури“.** Виклад на цю тему виголосив д-р М. Масюкевич 17-го червня ц. р. в Українському Науковому Інституті в Берліні.

— **Повітовий Кружок „Рідної Школи“** в Галичі відкриває з днем 18-го червня ц. р. Книгарню і Базар „Рідної Школи“ в Галичі, вул. Писудського ч. 19. — Повідомляючи П. Т. Громадянство округи і краю про цей наш здобуток, Старшина Повітового Кружка звертається цією дорогою до всіх Парохіальних Урядів, Установ, П. Т. Громадянства Округи та відвідувачів Кридоса і прогуюльковців полагодувати свої закупи книжок, канцелярського і спортового приладдя, друків, часописів і журналів, видів Галича і Кридоса, мистецьких виробів і вишивок, солодощів тільки „Фортуни Нової“, морозиво і содовий води — тільки в Книгарні і Базарі „Рідної Школи“ в Галичі, вул. Писудського ч. 19. — Увесь дохід на потреби „Рідної Школи“! Кожний гріш закупни книгарні — це вклад на розбудову культурної станиці Галича!

— **Реколекції для духовенства.** В останній хвилині закінчення шкільного року назначено на день 21. червня. З огляду на те, що для батькох Вп. Отців, які цього дня мусять бути на місцях, було би це перешкодою до участі в реколекціях під проводом Іх Екск. Митрополита, реколекції зачинуться у вівторок 21. червня в год. 6. веч. а закінчатся в суботу 25 червня. — Дирекція Т-ва св. Андрея.

— **Мистецькі світанки** на фото-матеріалах з фірми Е-комп. Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30. 1639

— **Іспит зрілості у кременецькій семінарії.** Цьогорічна матура у Волинській Духовній Семінарії у Кременіщі закінчилася з таким вислідом: на 21 учнів семінарії допущено до матури тільки 19-ох; з них здали матуру: Барцевський Сергій, Данилевич Олекс, Демчук Василь, Гвоздиківський Леонід, Куцевич Іван, Кудринський Іван, Кукурник Олександр, Малевич Анатоль, Марчук Петро, Пеленкевич Нікіандр, Пунак Юрій, Ябцов Олег, Скрипнюк Ефрем, Смикуржеський Володимир, Вильотник Василь і Бранський Аристарх.

